

Ухвали, постановлені в судовому засіданні, оголошуються негайно після їх постановлення (ч. 6 ст. 209 ЦПК України);

– окремі ухвали – постановляються у випадках виявлення під час розгляду справи порушення законності. Вони направляються відповідним особам чи органам для вжиття заходів щодо усунення причин та умов, що сприяли таким порушенням.

У ч. 1 ст. 210 ЦПК України містяться законодавчі вимоги щодо змісту ухвали суду, що оформлюється окремим процесуальним документом. Така ухвала структурно має складатися з чотирьох частин: вступної, описової, мотивувальної та резолютивної. У кожній частині ухвали суду мають бути повно та правильно відображені відомості, що є складовими її змісту.

Список використаних джерел:

1. Штефан М. Й. Цивільне процесуальне право України : Академічний курс : [підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.] / Михайло Йосипович Штефан. – К. : Вид. дім «Ін Юре», 2005. – 624 с.
2. Цивільне процесуальне право України : [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / [С. С. Бичкова, І. А. Бірюков, В. І. Бобрик та ін.] ; за заг. ред. С. С. Бичкової. – К. : Атіка, 2009. – 760 с.

Здобувач кафедри теорії держави та права НАВС

Писаренко Ганна Миколаївна

ПРИНЦИПИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ

Принципи юридичної відповідальності в інформаційній сфері слугують концептуальними засадами, на яких здійснюється притягнення до юридичної відповідальності в інформаційній сфері, вони сформовані під впливом наукової думки та окремі з них закріплені законодавчо.

Теоретичні проблеми юридичної відповідальності в інформаційній сфері та юридичної відповідальності в цілому були і є предметом досліджень багатьох науковців, серед яких К. В. Басін, С. Н. Братусь, А. Б. Венгеров, Л. П. Коваленко, Н. М. Оніщенко, Н. М. Пархоменко, П. М. Рабінович, Н. А. Слободчиков, Т. І. Тарахович та інші.

Так, за Л. П. Коваленко, під принципами юридичної відповідальності в інформаційній сфері розуміються основні початкові засади й ідеї, які визначають сутність і зміст інформаційної відповідальності, порядок притягнення винних осіб до юридичної відповідальності в інформаційній сфері [1].

Аналіз наукових джерел дозволяє систематизувати усі принципи юридичної відповідальності в інформаційній сфері на загальні та спеціальні.

Серед загальних принципів:

1. Принцип законності. Так, В. В. Копейчиков визначає принцип законності як здійснення всіх правових форм діяльності держави, функціонування громадського суспільства, громадян на основі й у відповідності з нормами права, природними правами та обов'язками людини [2, с. 135].

Тобто під принципом законності розуміється таке здійснення всіх форм діяльності держави, суспільства і громадян, яке відповідає нормам права.

2. Принцип рівності громадян перед законом. Рівність та неприпустимість дискримінації особи є фундаментальними цінностями світового співтовариства, на чому наголошено у міжнародних правових актах з питань захисту прав і свобод людини. Так, ст. 24 Конституції України проголошує, що громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками. Рівність прав жінки і чоловіка забезпечується: наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній і культурній діяльності, у здобутті освіти і професійній підготовці, у праці та винагороді за неї; спеціальними заходами щодо охорони праці і здоров'я жінок,

встановленням пенсійних пільг; створенням умов, які дають жінкам можливість поєднувати працю з материнством; правовим захистом, матеріальною і моральною підтримкою материнства і дитинства, включаючи надання оплачуваних відпусток та інших пільг вагітним жінкам і матерям [3].

Серед спеціальних принципів:

1. Принцип невідворотності. За Л. І. Спиридоновим, сутність принципу невідворотності юридичної відповідальності полягає у забезпеченні дієвості права, ефективності його впливу на поведінку людей [4, с. 290].

Тобто принцип невідворотності означає невідворотне настання відповідальності за інформаційне порушення вимог і приписів інформаційно-правових норм.

2. Принцип відповідності провини та покарання. Для прикладу реалізації на практиці цього принципу зазначемо ст. 112 Кодексу України про адміністративні правопорушення, в якій вказано, що порушення правил поведінки на повітряному судні, а саме, невиконання особами, які перебувають на повітряному судні, розпоряджень командира судна тягне за собою попередження або накладення штрафу від одного до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян [5].

3. Принцип індивідуалізації відповідальності. А. С. Горелік відзначає, що хоча “індивідуалізація” етимологічно походить від слова “індивідуум”, вона не може зводитися до обліку особистості й включає облік властивостей діяння, тому що в діянні обов'язково проявляється особистість діяча [6, с. 22].

Принцип індивідуалізації вимагає відповідності між заходом впливу до правопорушника, що обирається, і ступенем суспільної небезпеки правопорушення. Так, наприклад, ст. 61 Конституції України статуює, що юридична відповідальність особи має індивідуальний характер [3].

4. Принцип права на захист персональних даних. Право на захист персональних даних закріплено у ст. 8 Закону України “Про захист персональних даних”. Зокрема, суб'єкт персональних даних має право знати про джерела збирання, місцезнаходження своїх персональних даних, мету їх обробки, місцезнаходження або місце проживання (перебування) володільця чи розпорядника персональних даних або дати відповідне доручення щодо отримання цієї інформації уповноваженим ним особам, крім випадків, встановлених законом; отримувати інформацію про умови надання доступу до персональних даних, зокрема інформацію про третіх осіб, яким передаються його персональні дані; на доступ до своїх персональних даних; на захист своїх персональних даних від незаконної обробки та випадкової втрати, знищення, пошкодження у зв'язку з умисним приховуванням, ненаданням чи несвоєчасним їх наданням, а також на захист від надання відомостей, що є недостовірними чи ганьблять честь, гідність та ділову репутацію фізичної особи; застосовувати засоби правового захисту в разі порушення законодавства про захист персональних даних тощо [7, с. 8].

Принцип права на захист персональних даних забезпечує собисті немайнові права на персональні дані, які має кожна фізична особа, є невід'ємними і непорушними.

Виходячи із вищезазначеного, можна дійти висновку, що принципами юридичної відповідальності в інформаційній сфері є зафіксовані у різних галузях права імперативні вимоги, що виражають сутність, завдання, побудову та напрями подальшого розвитку юридичної відповідальності в інформаційній сфері як особливого виду юридичної відповідальності.

Список використаних джерел:

1. Коваленко Л. П. Деякі питання щодо правопорушень в інформаційній сфері / Л. П. Коваленко // Форум права. – 2013. – № 4. – С. 158-167.
2. Теорія держави і права / За ред. С. Л. Лисенкова, В. В. Копейчикова – К., 2003. – 135 с.
3. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. — No 30. – Ст. 141.

4. Спиридонов Л.И. Теория государства и права: Учебник. – М., 1995.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1984. – додаток до № 51. – Ст. 1122.
6. Горелик А. С. Назначения наказания по совокупности преступлений и наказаний. – М., 1977. – С. 22.
7. Закон України “Про захист персональних даних” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2010. – № 34. – с. 481.

Студент 1 - го курсу Факультету №2 ННІ №3
НАВС

Полянецька Людмила Володимирівна

ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО: СТАНОВЛЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ.

Концепція громадянського суспільства почала формуватися на зорі нового часу, паралельно із становленням держави. Існують різні точки зору щодо часу виникнення громадянського суспільства: з виникненням людства; з виникненням держави; з переходом до капіталістичного суспільства. Данна концепція в сучасному її розумінні уособлює собою багатовікове прагнення людства про досконалішу форму співжиття, в основу якої ставиться індивід в усіх його проявах, і якому забезпечуються максимальні можливості для самореалізації в такому суспільстві.

В основі ідеї громадянського суспільства лежить проблема відносин людини з політичною владою, суспільства з державою. Ця проблема завжди перебувала в центрі філософської і політичної думки. Так, ще Платон і Арістотель, хоча й ототожнювали суспільство з державою, але й водночас розглядали питання взаємодії людини і влади в контексті аналізу різних форм державного правління. Саме ж поняття «громадянське суспільство» з'явилося лише у XVIII столітті., зорема у працях Г. Гроція,

Т. Гоббса, Дж. Локка. Причому в різні часи в це поняття вкладався неоднаковий зміст.[1]

Концептуального оформлення ідея громадянського суспільства набула у творчості Т.Гоббса. Він одним із перших почав протиставляти природне й сіспільно-політичне в людині. Він вважав, що громадянське суспільство – це одержавлене суспільство, яке є результатом переходу від природного до суспільно – політичного стану.

Дж. Локк підтримав і розвинув ідею Т. Гоббса про одержавлене суспільство як суспільство громадянське. Він, зокрема, писав: «Ті, хто об'єднані в одне ціле і мають спільний встановлений закон і судову установу, ті перебувають у громадянському суспільстві, а ті хто не мають такого спільного судилища, вони все ще перебувають у природному стані.» [1]

Гегель на відміну від своїх попередників котрі не розмежовували суспільство й державу, він розглядав їх як окремі утворення. На його думку, громадянське суспільство існує не в середині держави, а поряд з нею. Крім того, за Гегелем громадянське суспільство розкриває структуру буржуазних відносин, що дає підставу нам вважати, що основою громадянського суспільства є те ж саме буржуазне суспільство. Тому громадянське суспільство формується з переходом до капіталістичного суспільства, тобто є «продуктом» буржуазного суспільства. Він виділив три основні моменти громадянського суспільства: три прошарки у громадянському суспільстві: а) субстанціальний(до якого належать – дворяни та селяни); б) промисловий (фабриканти, торговці, ремісники); в) загальний (до якого належать чиновники).[2]

Ідея розмежування громадянського суспільства і держави, почала активно розроблятися науковцями на тереоритичному рівні. Так поступово склалася концепція громадянського суспільства як сфери недержавних суспільних, що так чи інакше співвідноситься і взаємодіє державою як політичним інститутом. Під громадянським суспільством почали розуміти все те в суспільстві, що не є державою і державним.[4]

Отже, громадянське суспільство – це сфера недержавних суспільних інститутів і відносин.